

Handläggare
Marie Sundberg
Telefon: 08-50824538

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2026-05-28

Skrivelse om allvarliga uppgifter om sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten

Svar på skrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått i uppdrag av Skärholmens stadsdelsnämnd att besvara en skrivelse där Sverigedemokraterna ställer frågor om hur stadsdelsförvaltningen arbetar förebyggande och med åtgärder gällande sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten.

Förvaltningen bedömer att nuvarande arbetssätt utgör en stabil grund för en trygg och säker hemtjänst. Det systematiska förebyggande arbetet bygger på kontinuitet, löpande kompetensutveckling av personal och regelbunden uppföljning, inklusive avvikelshantering och kvalitetskontroller. Rekrytering och introduktion sker enligt stadens fastställda riktlinjer, och medarbetare ges löpande stöd i arbetet. Vid misstänkta missförhållanden vidtas omedelbara åtgärder.

Bakgrund

Den 19 februari 2026 fattade Skärholmens stadsdelsnämnd beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att besvara en skrivelse från Sverigedemokraterna. Skrivelsen innehåller frågor om hur förvaltningen arbetar förebyggande och med åtgärder för att motverka sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten.

Ärendet

I skrivelsen lyfter Sverigedemokraterna att det saknas samlad statistik över sexualbrott inom hemtjänst, samtidigt som det nationellt har uppmärksamats att sådana problem förekommer. Det anges även att det kan finnas ett mörkertal där brott inte anmäls. De drabbade beskrivs vara särskilt sårbara äldre personer som befinner sig i beroendeställning, vilket kan försvåra möjligheterna till anmälan. Vidare tas även andra typer av brottslighet inom

hemtjänsten upp, som exempelvis stölder. Mot denna bakgrund efterfrågar Sverigedemokraterna följande:

1. Slutsatser av den uppmärksammade problematiken

Vilka slutsatser har stadsdelsförvaltningen dragit av de uppgifter som framkommit om sexualbrott och egendomsbrott inom hemtjänsten, både nationellt och lokalt?

2. Trygghet och säkerhet i hemtjänsten

Hur bedömer stadsdelsförvaltningen i dag säkerheten och tryggheten för äldre som tar emot hemtjänstinsatser i stadsdelen?

3. Kontroller och uppföljning av personal

Vilka rutiner finns för bakgrundskontroller, lämplighetsbedömning och kontinuerlig uppföljning av hemtjänstpersonal, inklusive tim- och visstidsanställda, och hur säkerställs att motsvarande krav och kontroller tillämpas även hos privata hemtjänstutförare som finansieras av kommunen?

4. Förebyggande arbete och ansvar

Hur arbetar stadsdelsförvaltningen, tillsammans med den politiska majoriteten, för att förebygga sexualbrott och andra allvarliga brott inom hemtjänsten?

5. Möjlighet att slå larm

Hur ges äldre och deras anhöriga möjlighet att på ett tryggt, tillgängligt och förtroendeskapande sätt anmäla misstänkta övergrepp, stölder eller andra missförhållanden inom hemtjänsten?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd och service i samarbete med avdelningen för HR, administration och nämnd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Personer som tar emot hemtjänst ska kunna känna sig trygga i sina hem och risken för att utsättas för brott ska så långt som möjligt förebyggas. Förvaltningen ser allvarligt på de uppgifter som framkommit nationellt om brott riktade mot äldre inom hemtjänsten. Det är därför av stor vikt att arbeta förebyggande för att minska risken för sådana händelser, samt att skapa en trygg miljö där det är enkelt att uppmärksamma och rapportera om något skulle inträffa.

Förvaltningen bedömer att nuvarande arbetssätt utgör en stabil grund för en trygg och säker hemtjänst av god kvalitet. Det förebyggande arbetet bygger på kontinuitet, kompetens, uppföljning och avvikelshantering.

Trygghet och säkerhet i hemtjänsten

Det är avgörande att personer som tar emot hemtjänst känner sig trygga med sin personal. Förvaltningen bedömer att det finns en i grunden god struktur för att säkerställa detta. Nuvarande arbetssätt bidrar till trygghet genom att alla brukare har en fast omsorgskontakt samt genom en strävan efter kontinuitet i personal. Vidare har alla brukare individuella genomförandeplaner som följs upp regelbundet. Dialog om insatserna förs löpande med både brukare och anhöriga. Utvärdering av vad brukare tycker om sin hemtjänst görs på både individnivå och gruppnivå, exempelvis via brukarundersökningar.

Kontroller och uppföljning av personal

Stockholms stad tillämpar en gemensam kompetensbaserad rekryteringsprocess där referenstagning och en samlad bedömning av kompetens, utbildning, erfarenhet och lämplighet ingår. Processen tillämpas oavsett anställningsform eller anställningens längd. Förvaltningen strävar efter att rekrytera personal med relevant utbildning och erfarenhet.

I samband med anställning genomförs registerkontroller, där utdrag ur belastnings- och misstankeregister granskas i enlighet med gällande krav för arbete inom äldreomsorgen. Genomförd kontroll dokumenteras i personalakt, vilket möjliggör uppföljning och kontroll av att rutiner efterlevs.

Ny personal får introduktion enligt fastställda rutiner innan självständigt arbete, med fokus på bemötande, värdegrund och arbetssätt. Samordnare ger löpande stöd i det dagliga arbetet. Ansvarig chef följer upp introduktionen samt ansvarar för personalfrågor och för att lagar och riktlinjer efterlevs. Detta sker i samband med arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal och kontinuerlig arbetsledning. Vid behov har arbetsgivaren möjlighet att vidta arbetsrättsliga åtgärder. För att stärka chefer i deras roller erbjuds återkommande utbildningsinsatser, exempelvis inom rekrytering, arbetsmiljö och hantering av beteenden som avviker från personalpolicyn.

När det gäller privata hemtjänstutförare som är upphandlade enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) är det äldreförvaltningen som ansvarar för avtalen. I dessa ställs bland annat krav på rutiner för rekrytering, personal och kontroll.

Förebyggande arbete och ansvar

Det förebyggande arbetet bedrivs genom ett systematiskt kvalitetsarbete där uppföljning av avvikelser och kompetensutveckling är centrala inslag. För att säkerställa och

utveckla kvaliteten genomförs regelbundna egenkontroller samt uppföljning av internkontrollplanen. Ett närvarande ledarskap bidrar till att tidigt upptäcka, förebygga och hantera risker.

Avvikelsehantering är en viktig del i det förebyggande arbetet för att identifiera risker och behov av åtgärder. Återkoppling och analys av avvikelser genomförs regelbundet tillsammans med medarbetarna.

Utöver detta bedrivs även annat förebyggande arbete i stadsdelsområdet i syfte att öka trygghet och kunskap om brott bland äldre. Detta sker bland annat genom föreläsningar om bedrägerier och brott mot äldre, samverkan med polis samt genom att biståndshandläggare delar ut informationsmaterial.

Möjlighet att slå larm

Det ska vara enkelt och tryggt att rapportera misstänkta missförhållanden. I samband med att insatsen påbörjas får brukaren både skriftlig och muntlig information om hur synpunkter och klagomål lämnas samt vem som är fast omsorgskontakt. Vid synpunkter eller händelser har brukare och anhöriga möjlighet att vända sig till flera olika funktioner, exempelvis sin fasta omsorgskontakt, biståndshandläggare, samordnare eller enhetschef. Synpunkter kan även lämnas via stadens hemsida.

Vid misstanke om missförhållande eller brott vidtas omedelbara åtgärder. Vid allvarliga händelser upprättas en rapport enligt lex Sarah och vid misstanke om brott görs polisanmälan. Medarbetare ska vara uppmärksamma på signaler hos brukare som kan tyda på otrygghet. Frågor om bemötande och värdegrund lyfts återkommande i arbetsgruppen och ingår i introduktionen av nya medarbetare. Personal har en lagstadgad skyldighet att rapportera missförhållanden eller risker för missförhållanden enligt lex Sarah. Händelser och avvikelser dokumenteras och följs upp i syfte att utveckla verksamheten och förhindra att liknande händelser inträffar.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen bedömer att en barnkonsekvensanalys inte är aktuell i detta ärende.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att trygghet och säkerhet inom hemtjänsten är en jämställdhetsfråga, då äldre kvinnor kan befinna sig i en särskilt utsatt situation. Det är därför viktigt att förebyggande arbete, åtgärder och uppföljning sker med ett jämställdhetsperspektiv.

Magnus Borgsten
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Andreas Thorstensson
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse om allvarliga uppgifter om sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Magnus Borgsten, Stadsdelsdirektör	2026-05-04
Andreas Thorstensson, Ansvarig	2026-05-04